የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግልግል ተቋም

The Addis Ababa Chamber of Commerce and Sectoral Associations
Arbitration Institute

የማስማሚያ/ማግባቢያ ደንብ
Conciliation/Mediation Rules

September 14, 2007

<u>ክፍል አንድ ጠቅላላ</u>

አንቀጽ 1. ደንብ የማውጣት ሥልጣን

የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት በንግድ እና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 341/95 ለጉባኤው በአንቀጽ 8(1)(ሠ) እና (2) በተሰጠው ሥልጣን እና ይህንኑ ሥልጣኑን በውክልና ለዲሬክተሮች ቦርድ በሰጠው መሠረት ይህንን □ማስማሚያ/ማግባቢያ ደንብ አውጥቲል::

አንቀጽ 2. ስጸሜ

ይህ ደንብ "የአዳስ አበባ ንግድና ዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የማስማሚያ /ማግባቢያ ደንብ" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል::

አንቀጽ 3. ትርጓሜ

1. አገልግሎት ላይ የዋሉበት አውድ ሌላ ትርጉም ካላሳጣቸው በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ የተካተቱና ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ቃላትና ወይም ሀረጐች ቀጥለው የተመለከቱት ትርጓሜ ይኖራቸዋል::

    ሀ. "**የማስማሚያ /ማግባቢያ ስምምነት**" ማለት ባለጉዳዮች በመካከላቸው የተፈጠረውን ወይም ወደፊት የሚፈጠረውን አለመግባባት በአስማሚ/አግባቢ አማካይነት መፍትሔ እንዲያገኝ የሚስማሙበት ውል ነው::

    ለ. "**ማስማሚጸ**" ማለት አለመግባባት በመካከላቸው የተፈጠረባቸው ባለጉዳዮች በአንድ ገለልተኛ 3ኛ ወገን አማካይነት ለተፈጠረው አለመግባባት በስምምነት መፍትሔ የሚሹበት ሂደት ማለት ሆኖ አስማሚው በባለጉዳዮቹ ተቀባይነት ሊኖራቸው ወይም ላይኖራቸው የሚችሉትን የማስማሚያ ነጥቦች አመንጭቶ ሊያቀርብበት የሚችልበት ሂደት ነው::

    ሐ. "**አስማሚ**" ማለት አለመግባባት በመካከላቸው የተፈጠረባቸው ባለጉዳዮች በድርድር ወደ መፍትሔ ስምምነት እንዲደርሱ የሚያግዛቸው ገለልተኛ 3ኛ ወገን ሆኖ እንደነገሩ ሁኔታ ለባለጉዳዮች የማስማሚያ ሀሳብ የሚያቀርብ፣ ባለጉዳዮችም ሳ□ስማሙ ቢቀሩ የክርክራቸውን ፍሬ ነገር እና ያቀረበላቸውን የማስማሚያ ሃሳብ □መመ□ቶብ □ጸ ታ ያለበት ነው::

    መ. "**ቴ□ሬ□ተር**" ማለት የተቋሙ ዳይሬክተር ማለት ነው::

    ሠ. "**ተቋሙ**" ማለት የአዲስ አበባ ንግድ ምክር ቤትና የዘርፍ ማሕበራት የግልግል ተቋም ማለት ነው::

ረ. **"ማ□ባቢጾ"** ማለት አለመግባባት በመካከላቸው የተፈጠረባቸው ባለጉዳዮች በአንድ ቶሎልተኛ 3ኛ ወገን አግባቢ አጋዥነት ለተፈጠረው አለመግባባት ባለጉዳዮች ራሳቸው መፍትሔ የሚሹበትና የሚያመነጩበት ሂደት ማለት ነው፡፡

ሰ. **"አግባቢ"** ማለት አለመግባባት በመካከላቸው የተፈጠረባቸው ባለጉዳዮች በድርድር ወደ መፍትሔ ስምምነት እንዲደርሱ በማግባባት የሚያግዛቸው ገለልተግ 3ኛ ወገን ሆኖ በጉዳዩ ላይ የሆነ የማግባቢያ ሀሳብ የማይሰጥ ነው፡፡

ሸ. **"ትርትር"** ማለት አለመግባባት በመካከላቸው የተፈጠረባቸው ባለጉዳዮች በአስማሚው/አግባቢው አማካይነት የሚያደርጓቸው የመወያየና የመቀራረቢያ ግንኙነቶች ማለት ነው፡፡

ቀ. **"አለመግባባት የተፈጠረባቸው ባለጉዳዮች"** ማለት ለተፈጠረው አለመግባባት የመፍትሔ ስምምነት ላይ በመድረስ ዓላማ ለተቋሙ የጋራ ጥያቄ ያቀረቡ ወገኖች ማለት ነው፡፡

በ. **"ደንብ"** ማለት የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የማስማሚያ/ማግባቢያ ደንብ ማለት ነው፡፡

ተ. **"የመፍትሔ ስምምነት"** ማለት ባለጉዳዮቹ በመካከላቸው የተፈጠረውን አለመግባባት የፈቱበት ስምምነት ማለት ነው፡፡

2. በሌላ ሁኔታ በግልጽ ካልተመለከተ በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ ለወንድ ጾታ የተጻፈው ለሴት ጾ□ም ጸቶለ□ላል፡፡

አንቀጽ 4. የተፈፃሚነት ወሰን

1. ይህ ደንብ በመካከላቸው የተፈጠረውን አለመግባባት በአስማሚ/አግባቢ አማካይነት ለመአ□ት የጋራ የጽሑፍ ጥያቂያቸውን ለተቋሙ በሚያቀርቡ ባለጉዳዮች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡
2. ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ በስተቀር አለመግባባታቸውን በዚህ ደንብ መሠረት በአስማሚ/ አግባቢ አማካይነት ለመፍታት የጽሑፍ ጠያቂ የሚያቀርቡ ባለጉዳዮች ደንቡን እንዳለ እንደተቀበሉት ይቆጠራል፡፡
3. ባለጉዳዮች በሌላ ሁኔ□ ካልተስማሙ በስተቀር በማስማሚያ/ማግባቢያ ሂደት ላይ ተፈጻሚ የሚሆነው ሂደቱ በተጀመረበት ዕለት በስራ ላይ ያለው ደንብ ነው፡፡
4. በዚህ ደንብ ውስጥ የተካተቱት የሥነ ሥርዓት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ አስማሚ/አግባቢው ከባለጉዳዮች ጋር እየተመካከረ በሂደቱ ተፈጻሚ የሚሆኑትን የሥነ ሥርዓት ደንቦች መወሰን ይችላል፡፡
5. ተቃራኒ ስምምነት ቢኖርም ይህ ደንብ ንግድና ከንግድ ጋር ተያያዥ በሆኑ አለመግባባቶች ላይ ብቻ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

አንቀጽ 5. መ□ቶብ /ሮስተር/

1. በመረጽ ላ□ □ተመሠረተና አፋጣኝ ምርጫ ለማድረግ ያመች ዘንድ ተቋሙ አስማሚ/አግባቢ ሆነው ሊያገለግሉ የሚችሉ ሰዎችን ስም ዝርዝር ከአስፈላጊ መረጃ □ር መ□□ቦ □□□ል፡፡
2. አንድ ሰው በተቋሙ መዝገብ ውስጥ ለመግባት የሚከተሉትን ማሟላት □□በቅበ□ል፡፡

   ሀ/ ውል የመዋዋል ችሎታ ያለው ስለመሆኑ፣

   ለ/ የትምህርት፣ የትኩረት የሥራ ዘርፍ፣ እና ስለአስማሚነት/አግባቢነት ሥልጠና መውሰዱን የሚያሳይ ማስረጃ፣

   ሐ/ ሂደቱ በስምምነት ያለቀ ቢሆንም ባይሆንም ቀደም ሲል ለማንኛውም ዓይነት አለመግባባት መፍትሔ ለመስጠት በአስማሚነት/አግባቢነት አገልግሎ የሚያውቅ ከሆነ ይህንኑ የሚያመለክት ማስረጃ ማቅረብ፣

   መ/ ስለፀባዩ፣ ቀደም ሲል የሲቪል መብቱን በሚያሳጣ በወንጀል ተከሶ የተፈረደበት ስለመሆኑ ስላለመሆኑ/ እንዲሁም ለሕግ የበላይነት የቆመ ስለመሆኑ የተፈረመበት የጽሑፍ ቃሉን የሰጠበትን ሰነድ ማቅረብ፣

3. የሲቪል መብቱን በሚያሳጣ ወንጀል ተከሶ የተፈረደበት ሰው የአስማሚነት/አግባቢነት ስራ ለመስራት አይችልም፡፡
4. ተቋሙ መዝገቡን በየጊዜው እያየ ስለእያንዳንዱ ተመዝጋቢ የያዘው ማስረጃ ወቅታዊ እንዲሆን ማድረግ ይጠበቅበታል፡፡

ክፍል ሁለት፡- ጥያቄን ስለማቅረብ ቅድመ ማስማሚያ/ማግባቢያ ሥነ ሥርዓቶች

አንቀጽ 6. ጥያቄን ስለማቅረብ

1. አለመግባባ□ቸውን በዚህ ደንብ መሠረት ለአስማሚ/አግባቢ ለማቅረብ ስምምነት ያላቸው ወገኖች የጋራ የጽሑፍ ጥያቄአቸውን ለተቋሙ በማቅረብ ሂደቱን ማስጀመር ይችላሉ፡፡ ተቋሙም የባለጉዳዮቹን ጥያቄ በመቀበል አግባብ ባለው ቅጽ ላይ □ንዲፈርሙ ያደርጋል፡፡
2. ጥያቄው የቀረበው ከባለጉዳዮች በአንዱ ሲሆን ተቋሙ ጥያቄውን ስለመቅረቡ ለሌሎች ባለጉዳዮች ሁሉ ማስታወቂያ ይልካል፡፡ ሂደቱ ከመጀመሩ በፊት ማስ□□ቂጸ □□ረሰ□ እያንዳንዱ ወገን ፈቃደኝነቱን መግለጹን ተቋሙ ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡
3. የሁሉም ወገኖች ፈቃደኝነት መኖሩን ካረጋገጠ በ□ላ ተቋሙ ሂደቱ የሚጀመርበትን ቀን ወስኖ ለእያንዳንዱ ወገን ያሳውቃል፡፡

4. ዓጸቂ ስለመቅረቡ □ተቋሙ ማስታወቂያ ከደረሳቸው ወገኖች አንዱ ለ30 ቀናት መልስ ሳይሰጥ ከቆየ ተቋሙ ያ ወገን ሂደቱ እንዲጀመር የቀረበውን ጥያቄ እንዳልተቀበለው ቆጥሮ ይህንን ለሂደቱ መጀመር ጥያቄውን ላቀረበ□ ባለቶቱ□ ጸሳ□ቃል፡፡

አንቀጽ 7. የአስማሚ/አግባቢ አሰያየምና ቁጥር

1. ባለጉዳዮቹ በሌላ አኳኋን ተስማምተው ሂደቱ ከአንድ በላይ በሆኑ አስማሚዎች/አግባቢዎች □ንዲካሄት □ንደሚፈልጉ በተቋሙ ዘንድ ካላስመ□ጡ በስተቀር በተቋሙ ለተያዙ አለመግባባቶች ሁሉ ድርድር የሚካሄደው በአንድ አስማሚ/አግባቢ አማካይነት ብቻ ይሆናል፡፡
2. ባለጉዳዮቹ በጋራ ስምምነት አስማሚ/አግባቢ እንዲሰየምላቸው ለተቋሙ ሥልጣን ካልሰጡ በስተቀር አስማሚ/አግባቢ የሚሰይሙበት በሁለቱ የጋራ ስምምነት ይሆናል፡፡ ባለጉዳዮቹ ተስማሚተው አስማሚውን/አግባቢውን መሰየም ያልቻሉ እንደሆነ ተቋሙ ይሾምላቸዋል፡፡
3. ባለጉዳዮቹ ከአንድ በላይ አስማሚ/አግባቢ እንዲኖራቸው ፍላጐታቸውን በተቋሙ አስመዝግበው ከሆነ፣ እያንዳንዱ ወገን አንዳንድ አስማሚ/አግባቢ ይሰይማል፡፡
4. ባለጉዳዮቹ አስማሚ/ አግባቢ ለምረጥ የተቋሙን እገዛ ከጠየቁ የተቋሙ ዳይሬክረት በመዝገብ ከያዛቸው ሰዎች ውስጥ መርጠው እንዲሰይሙ እገዛ ሊያደርግላቸው ይችላል፡፡
5. ማንኛውም በዚህ ደንብ አንቀጽ 5(2) □ተ□ረ□ሩትን የሚያሟላ ሰው አስማሚ/አግባቢ ሆኖ ሊሰየም ይችላል፡፡
6. አስማሚ/አግባቢ ሆኖ እንዲያገለግል የተሰየመው ሰው መሰየሙን የመቀበል ወይም ያለመቀበል መብት አለው፡፡ መሰየሙን የተቀበለው ሰው ነፃነቱንና ገለልተኝነቱን አረጋግጦ ተቋሙ ለዚህ ተግባር ባዘጋጀው ፎርም ላይ መፈረም ይኖርበ□ል፡፡ (አባሪ፩)
7. አንድ ሰው አለመግባባት በተፈጠረበት ጉዳይ ላይ የገንዘብ ( ) □□ም □□ል ዓቅም ካለው አለመግባባት በተፈጠረበት ጉዳይ አስማሚ/አግባቢ ሆኖ ማገልገል አይችልም፡፡
8. አስማሚ/አግባቢ ከተመረጠና ስራውን ከጀመረ በ□ላ በአስማሚው/በአግባቢው ነፃ መሆን ወይም ገለልተኝነት ላይ ከባለጉዳዮቹ በአንደኛው ጥያቄ ከተነሣ፣ተቋሙ ከቀሩት አስማሚዎች/አግባቢዎች እና ከባለጉዮች ጋር ተመካክሮ ጉዳዩን በመመርመር ውሳኔ ይሰጣል፡፡ በምትኩም □ርሱ ተመርጦ በነበረበት አኳሀን ሌላ አስማሚ/አግባቢ እንዲመረጥ ያደርጋል፡፡
9. ምአስማሚነት/አግባቢነት እንዲያገለግል የተሰየመ ሰው መሰየሙን ለመቀበል ፈቃደኛ ባይሆን፣ ቢሞት፣ ችሎታ ቢያጣ ወይም በገዛ ፈቃዱ በአስማሚ/አግባቢነት ማገልገሉን ቢተው በዚህ አንቀጽ መሠረት ምትክ አስማሚ/አግባቢ ይሰየማል፡፡

አንቀጽ 8. ስለቶቴ□ መ□ለ□ ስለማቅረብ

1. የማስማሚያ/ማግባቢያ ሂደት ለመጀመር ከተወሰነው ቀነ ቀጠሮ 15 ቀናት አስቀድሞ የተሰየመው አስማሚ/አግባቢ □እንዳንዱ ባለጉዳይ አለመግባባቱን አስመልክቶ የራሱን አጨር የፍሬ ነገርና የሕግ መግለጫ አሉኝ ከሚላቸው አስረጂ ሰነዶች ጋር □ንዲያቀርብ ማሳሰቢያ ይልክላቸዋል፡፡
2. አስማሚው/አግባቢው አስፈላጊ መስሎ ከ□□□፣ ባለጉዳዮቹን ወይም ከእነርሱ አንዱን ተጨማሪ መረጃና ሠነድ እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል፡፡

አንቀጽ 9. ቦታና ቋንቋ

1. ባለጉዳዮቹ ተቃራኒ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር በተቋሙ ለሚደረጉ የማስማሚያ/ማግባቢያ ሂደቶች ቋንቋ አማርኛ ይሆናል፡፡ ባለጉዳዩ አስተርጓም □ንዲኀኖርለት ከፈለገ □ና ወጭውን ከቻለ አስተርጓም ልመደብለት ይችላል፡፡
2. ባለጉዳዮቹ በሌላ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር የማስማማት/ማግባባት ሂደት የሚካሄደው ተቋሙ በሚያዘጋጀው ስፍራ ይሆናል፡፡

አንቀጽ 10. የአጋዥ ባለሙያ 3ኛ ወገን በሂደቱ ላይ መገኘት

1. የማስማማት/ማግባባት ሂደት ወደ ሚካሄድበት ቦ□ ባለጉዳዮች የሚወክላቸውን ሰ□፣ወይም የሚያማክራቸውን ባለሙያ ይዘው ሊገኙ ይችላሉ፡፡
2. በ3ኛ ወገን የሚወከል ወይም ሂደቱ ላይ የባለሙያን □ዞ□ □ሚ□ቀም ባለቶቴ□ ይህንኑ ሁኔታ ሂደቱ ከመጀመሩ አስቀድሞ ለአስማሚ/አግባቢው፣ለተቋሙ እና ለሌላኛው ወገን ማሳወቅ ይኖርበ□ል፡፡
3. አለመግባባትን በስምምነት/መግባባት ሂደት ለመጨረስ የሚወከለው ሰው በወከለው ሰው ስም አለመግባባቱን በስምምነት/መግባባት ለመጨረስ የሚያስችል ውክልናው በተዋዋዩ መስሪያ ቤት የበላይ ሐላፊ ወይም በውል አዋዋይ ፊት የተሰጠ ልዩ የውክልና ሥልጣን ሊኖረው ይገባል፡፡

<u>ክፍል ሦስት፡- የማስማማት/ማግባባት ሂደት</u>

አንቀጽ 11. የማስማማት/ማግባባት ሂደት

1. የማስማማት/ማግባባት ሂደት ባለጉዳዮቹ ራሳቸው ሳይገደዱ ወደ መፍትሔ ስምምነት የሚደርሱበት ሂደት ነው፡፡
2. □ያንዳንዱ ባለጉዳይ ጉዳዩን እንዲናገር እኩል ዕድል ሊሰጠው ይገባል፡፡ እያንዳንዱ ባለጉዳይ ለመፍትሔ ስምምነት የሚሆኑ ሐሳቦችን አመንጭቶ ማቅረብ ይችላል፡፡
3. ባለጉዳዮቹ ወይም ከመካከላቸው አንዱ ሂደቱ ከመጀመሩ አስቀድሞ ለተቋሙ፣ ለአስማሚ/አግባቢው እና ለሌላኛ□ ወገን 3ኛ ሰ□ በሂ□ቱ ላ□ እንደሚሳተፍ

ካላሳወቀ በስተቀር የማስማማት/ማግባባት ሂደት ዝግና ለባለጉዳዮቹ እና ለአስማሚ/አግባቢው ብቻ ክፍት የሆነ ሂደት ነው::

4. አስቀድሞ የማሳወቅን ግዴታ ከተወጣ አንድ ባለጉዳይ በአንድ የማስማሚያ/ማግባቢያ ሂደት ላይ ወሳኔ ለመስጠት ሥልጣን በሰጠው ወኪል አማካይነት ሊሳተፍ ይችላል::
5. አስቀድሞ የማሳወቁን ግዴታ ከተወጣ፣ አንድ ባለጉዳይ አማካሪ ባለሙያ ሂደቱ ወደሚካሄድበት ሥፍን ማምጣት ይችላል:

አንቀጽ 12. የባለጉዳዮቹ ግዴ□

በማስማማት/ማግባባት ሂደት ባለጉዳ የሆኑት ወገኖች ከአስማሚ/አግባቢ ጋር ተባብረው መሥራት ይጠበቅባቸዋል:: በሂደቱ ላይ የመገኘት፣ ለጥያቄዎች መልስ የመስጠት ሲ□□ቱ ማስረጃዎችንና ማብራሪያዎችን የማቅረብ ግዴታ አለባቸው::

አንቀጽ 13. የአስማሚ/አግባቢው ግዴታዎችና ተግባራት

1. አስማሚ/አግባቢው ለባለጉዳዮቹም ሆነ ለአለመግባባ□ቸው ጭብጦች ነፃና ገለልተኛ መሆን ይኖርበ□ል::
2. አስማሚ/አግባቢው ሂደቱ በመፍትሔ ስምምነት እስከሚደመደም ወይም በሌላ ምክንያት እስከሚቋረጥ ድረስ ገለልተኝነቱንና ነፃነቱን እንደያዘ መቆየት ይኖርበታል::
3. አስማሚ/አግባቢው በሂደቱ መልካም መንፈስ እንዲሰፍን በማድረግና ባለጉዳዮቹ በአስማሚ/አግባቢው ላይ አመኔታ ኖሯቸው አብረው ወደ ጋራ የመፍትሔ ስምምነት የሚሄዱበትን ሁኔታ በማመቻቸት ሂደቱ እንዲጀመር ማድረግ አለበት::
4. ለባለጉዳዮቹ ተሳትፎ የሚረዐ መሠረታዊ የሂደቱን መርሆች ከባለጉዳዮቹ የሚጠበቁትን ሥነ ሥርዓቶች አስማሚው/አግባቢው ለባለጉዳዮቹ ገልጾ ባለጉዳዮቹም ተቀብለውት ሂደቱ መጀመር አለበት::
5. አስማሚ/አግባቢው እያንዳንዱ ባለጉዳይ ጉዳዩን እንዲያሰማና እንዲያስረዳ እኩል መብት ሊሰጠው ይገባል::
6. በአንድ የማስማሚያ ሂደት ላይ እያንዳንዱ ባለጉዳይ ጉዳዩን እንዲያሰማና እንዲያስረዳ ዕድል ከተሰጠው በ□ላ አስማሚው የመፍትሔ ስምምነት ይሆናሉ የሚላቸውን አማራጮች ማቅረብ ይኖርበታል:: አማራጮቹን መቀበል ወይም ያለመቀበል የባለጉዳዮቹ መብት ይሆናል::
7. በአንድ የማስማሚያ ሂደት ላይ እያንዳንዱ ባለጉዳይ ጉዳዩን አቅርቦ ከማስረዳቱ በፊት አስማሚው አማራጭ የመፍትሔ ስምምነቶችን ማቅረብ አይፈቀድለትም::
8. አስማሚ/አግባቢው ከያንዳንዱ ባለጉዳይ ጋር የግል ስብሰባ ማድረግና ከሁሉም ባለጉዳዮች ጋር የጋራ ስብሰባ ማድረግ ይችላል:: አስማሚ/አግባቢው በራሱ ተነሳሽነት ቴክኒካዊ በሆኑ ነገሮች ላይ አስተያየቱን እንዲሰጥ ባለሙያ ወደ ሂደቱ መጥራት ይችላል::

አንቀጽ 14. ምስጥራዊነት

1. ባለጉዳዮቹ በሌላ ሁኔ□ ካልተስማሙ በስተቀር ማንኛውም የማስማማት/ማግባባት ሂደት ከመጀመሩ በፊት ወይም በሂደቱ ጊዜ የተገለፀ መረጃ በምስጥርነት መያዝ አለበት፡፡
2. መግለጽን ሕግ ካላስገደደ በስተቀር ወይም ለመፍትሔ ስምምነቱ አፈጻጸም አስፈላጊ ካልሆነ በስተቀር አስማሚው/አግባቢው፣□ተቋሙ ሠራተኛ፣ የባለጉዳይ ወኪል፣ □□ም በሂ□ቱ ላ□ □ተፋኘ ባለሙጸ በሥራ□ □□ም በሂ□ቱ ላ□ በሙፎኘቱ ያወቀውን ማንኛ□ንም መረጃ መግለጽ አይፈቀድለትም፡፡
3. ሕ□ ካሓስገደዳቸው በስተቀር በዚህ ቁጥር በንዑስ ቁጥር 2 ሥር የተዘረዘሩት፣ ሰዎች ከማስማማቱ/ማግባባቱ ሂደት በ□ላ በባለጉዳዮቹ መካከል በሚደረግ የሙግት ሂደት ወይም በሌላ ተመሳሳይ ሂደት ላይ በማስማማቱ/ማግባባቱ ሂደት ያወቁትን መረጃ አስመልክቶ በምስክርነት ሊጠሩ አይችሉም፡፡
4. በማስማማት/ማግባባት ሂደት ውስጥ ተሳታፊ የሆኑ ሰዎችን ባለጉዳዮቹ በምስክርነት ላለመቁ□ር □ጻ □ □ስዓ □ቀባሉ፡፡

<u>ክፍል አራት፡- የማስማማቱ/ማግባባቱ ሂደት ውጤት</u>

አንቀጽ 15. የማስማማት ሂደት አጨራረስ፡ የመፍትሔ ስምምነት

1. በተቻለ መጠን የማስማማት ሂደት በባለጉዳዮቹ መካከል በሚደረግ የመፍትሔ ስምምነት ይደመደማል፡፡
2. የመፍትሔ ስምምነት ወደስምምነቱ የደረሰው ሂደት በተደረገበት ቋንቋ □□ም ባለጉዳዮቹ በተስማሙበት አልያም ለአሰራርና ለአፈፃፀም በሚያመች ቋንቋ በጽሑፍ መደረግ አለበት፡፡
3. የመፍትሔ ስምምነት በተቻለ መጠን ለሁለቱም ወገኖች ሚዛናዊ መሆን ይኖርበታል፡፡ ስምምነቱ ግልጽና ለመረዳት ቀላል መሆን አለበት፡፡
4. የመፍትሔ ስምምነቱ በሁሉም ባለጉዳዮችና በአስማሚው/አግባቢው መፈረም አለበት፡፡
5. አስማሚው የተደረሰበትን የመፍትሔ ስምምነት ለተቋሙ ያሳውቃል፣ተቋመም ስምምነቱን መዝግቦ ጸስቀም□ል፡፡

አንቀጽ 16. በመፍትሔ ስምምነት ላይ ያለመድረስን ስለመመዝገብ

1. በማስማማት ሂደት በሚደረገው ድርድር ወደ መፍትሔ ስምምነት መድረስ ካልተቻለ አስማሚው ይህንኑ ማስፈር ይኖርበ□ል፡፡
2. በመፍትሔ ስምምነት ላይ ያለመደረሱ በጽሑፍ ተመዝግቦ በአስማሚው መፈረም ይኖርበ□ል፡፡

3. አስማሚውም ባለጉዳዮቹ ስምምነት ላይ ያለመድረሳቸውን ለተቋሙ በጽሑፍ ጸሳ□ቃል፡፡

አንቀጽ 17. የመፍትሔ ስምምነቱ መጨረሻነት

1. የመፍትሔ ስምምነቱ በማስማማት ሂደት □ልባት ያገኙትን አለመግባባቶች ሁሉ በተመለከተ በባለጉዳዮች መካከል አስገዳጅ ይሆናል፡፡
2. በመፍትሔ ስምምነቱ ውስጥ ባለጉዳዮቹ የማስማማት/ማግባባት ሂደቱን ውጤት አስምልክቶ ምንም ዓይነት አቤቱታ ለፍ/ቤት ላለማቅረብ ሊስማሙ ይችላሉ፡፡
3. ባለጉዳዮቹ የማስማማት ሂደቱ በስምምነት ካለቀ የመፍትሔ ስምምነቱን በውልና ማስረጃ መዝጋቢ ባለሥልጣን ፊት ቀርበው በጽሑፍ ማድረግ ይችላሉ፡፡

አንቀጽ 18. የማግባባት ሂደት አጨራረስ

1. የማግባባቱ ሂደት በባለጉዳዮቹ ስምምነት ከተጠናቀቀ አግባቢው ሂደቱን ከመዝጋቱ በፊት ስምምነ□ቸው በጽሑፍ እንዲሰፍር ማስደረግ አለበት፡፡ ባለጉዳዮቹ አግባቢው ይህንን □ንዲያደርግላቸው ሊሾሙት ይችላሉ፡፡
2. የማግባባቱ ሂደት በስምምነት ካላለቀ አግባቢው ለባለጉዳዮቹ ያለመስማማት የሚኖረውን ውጤት ካሳወቀ በ□ላ የማግባባቱን ሂደት ይዘጋል፡፡

<u>ክፍል አምስት፡- ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

አንቀጽ 19. ለአለመግባባቱ መፍትሔ የመስጠት ሥልጣን

1. ተወክሎ በማስማማት/ማግባባት ሂደት ላይ የሚሳተፍ ሰው በመፍትሔ ስምምነት □ልባት መስጠትን ጨምሮ በማንኛውም አለመግባባቱን በሚመለከት ነገር ሿሚውን ወክሎ የመወሰን ሥልጣን የተሰጠው ሰው መሆን ይኖርበ□ል፡1
2. □□ ትርትሩ ሂደት እንዲገባ ከመፍቀዳቸው በፊት ተቋሙም ሆነ አስማሚው/አግባቢው የተወካዩን የሥልጣን ወሰን መመርመርና ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል፡፡

አንቀጽ 20. ሂደቱን ስለማቋረጥ

1. ባለጉዳዮቹ ተቃራኒ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር ከባለጉዳዮቹ አንዱ ቢሞት፣ችሎ□ ቢጸ□፣ የመጥፋት ወይም የመክሰር ውሳኔ ቢሰጥበት የማስማማቱ/ማግባባቱ ጊደት □ቋረ□ል፡፡
2. በዚህ ደንብ በቁጥር 16 የተመለከተው ተፈጻሚነት እንደተጠበቀ ሆኖ አንድ የማስማማት/ማግባባት ሂደት በባለጉዳዮቹ የመፍትሔ ስምምነት ሊደመደም ሳይችል ሲቀር፣ □□ም እንዲቋረጥ መፈለጉን በጽሑፍ ሲገልጽ፣ ሂደቱ ሊቋረጥ ይችላል፡፡

3. ሂደቱ ሲቋረጥ አስማሚ/አግባቢው ሂደቱ እንዴትና በምን ምክንያት እንደተቋረጠ በጽሑፍ ለተቋሙ ማሳወቅ ይኖርበ□ል፡፡

አንቀጽ 21. □□□ □□ብ

1. አስማሚ/አግባቢው ግዴ□ዎቹን አለመግባባቱ ወደዚህ ሂደት በተመራበት ስምምነት ውስጥ በተወሰነለት ጊዜ ወይም ተቋሙ በወሰነለት ጊዜ ውስጥ መፈፀም ይኖርበ□ል፡1
2. በባለጉዳዮቹ ወይም በተቋሙ የተወሰነ ጊዜ ከሌለ አስማሚ/አግባቢው ግዴታዎቹን በአስማሚ/አግባቢነት መሰየሙን ከተቀበለበት ቀን አንስቶ በ90 ቀናት ውስጥ መፈፀም ይኖርበ□ል፡፡
3. አለመግባባቱ በስምምነት እልባት ሊያገኝ አለመቻሉን አስማሚ/አግባቢው በጽሑፍ ካላመለከተ ወይም ሂደቱ ተቀባይነት ባለው ምክንያት የተቋረጠ መሆኑ ካል□□ቀ በስተቀር ባለጉዳዮቹ በስምምነት የወሰኑት ጊዜ፣ ወይም በዚህ ደንብ የተወሰነው ጊዜ ወይም ተቋሙ የወሰነው ጊዜ እስኪያልቅ ድረስ ባለጉዳዮቹ ለአስማሚ/አግባቢው ቀርቦ የነበረውን ጉዳይ አስመልክቶ ማንኛውንም ዓይነት ሙግት ሊጀምሩ አይችሉም፡፡
4. የማስማማት/ማግባባት ሂደት መጀመር የይርጋ ጊዜ መቆጠርን ያቋርጣል፡1
5. ይህን ደንብ በመጣስ ባለጉዳዮቹ ለአስማሚው/አግባቢው ቀርቦ የነበረውን ጉዳይ አስመልክቶ ወደ ሌሎች አማራጭ የክርክር መፍቻ ዘዴዎች እንደማያመሩ □ጻ□ እንደገቡ ይቆጠራል፡፡
6. የዚህ ቁጥር የንዑስ 3 እና 4 ድንጋጌወች መኖር ተከራካሪዎቹ ንብረቶቻቸውን ከጉዳት ለመጠበቅ የሚወስዷቸውን እርምጃዎችም ሆነ መብቶቻቸውን ለማስከበር አስፈላጊ የሆኑትን ተግባራት ማከናወንን እንደሚከለክል ተደርጐ አይወሰድም፡፡
7. ከላይ የተቀመጡት ደንቦች እንደተጠበቁ ሆነው የኮንስትራክሽን አለመግባባቶችን አስመልክቶ በሌሎች ህጐች ወይም ስምምነቶች ውስዓ ጸለ□ □□□ □□ብ እንደተጠበቀ ይሆናል፡

አንቀጽ. 22 □መ□ቀብ □ጻ□

ባለጉዳዮቹ በጽሑፍ ካልፈቀዱለት በስተቀር አስማሚ/አግባቢው ከማስማማቱ/ማግባባቱ ሂደት በ□ላ ያንኑ አለመግባባት አስመልክቶ በነዚያው ባለጉዳዮች መካከል በሚነሳ የሙግት ሥርዓት ውስጥ ለማንኛቸውም ወገን □□ል□ል ቴኛ፣ ጠበቃ ወይም አማካሪ ሆኖ ማገልገል አይችልም፡፡

አንቀጽ 23. አበል፣ ክፍያዎች ወጪዎች

1. ባለጉዳዮቹ ጉዳያቸውን ወደ ተቋሙ ሲመሩ □ማ□መለስ □ም□ቱ ኻ□ ሁለቱም ተጋርተው መክፈል ይኖርባቸዋል፡፡
2. የማስማማት/ማግባባት ሂደቱን ለማስጀመርና ለማስኬድ የሚያስፈልገውን ማንኛ□ም አስተዳደራዊ ወጪዎች፣ ለአስማሚ አግባቢዎች የሚከፈለውን አበል፣ ባለጉዳዮች በተቋሙ የክፍያዎች ሠንጠረዥ መሠረት እኩል በኩል ተጋርተው የሚሸፍኗቸው ይሆናሉ፡፡ (አባሪ ፪)
3. የባለጉዳዮቹ፣ የወኪሎቻቸው ወይም በባለጉዳዩቹ ወይም በአስማሚ/አግባቢ መ□ራታቸው እግምት ውስጥ ሳይገባ የአጋዥ ባለሙያዎች በሂደቱ መካፈያ □ቸ በሙሉ የሚሸፈነው በራሳቸው በባለጉዳዮቹ ይሆናል፡፡
4. □ያንዳንዱ ባለጉዳይ የማስማማት/ማግባባት ሂደቱ ከመጀመሩ አስቀድሞ ተቋሙ በሚወስነው መሠረት ተገቢውን የቅድሚያ ክፍያ ገቢ ማድረግ ይኖርበ□ል፡፡ ተቋሙ አምኖበት የሚጠይቀውን ተጨማሪ የወጭዎች መሸፈኛ ክፍያዎችንም እያንዳንዱ ባለጉዳይ መክፈል ይኖርበ□ል፡፡
5. ባለጉዳዮቹ ወይም ከመካከላቸው አንዱ በዚህ ቁጥር በንዑስ ቁጥር 4 የተመለከተውን □አጸ ቱኪ እንዲያደርግ ተጠይቆ ገቢ ሳያደርግ ሲቀር ተቋሙ ሂደቱን ማቋረጥን ጨምሮ ተገቢ ነው የሚለውን እርምጃ ይወስድና ከባለጉዳዮቹ ጋር ተሳስቦ ሂሳቡን □□□ል፡፡
6. ባለጉዳዮቹ ለተቋሙ ከከፈሉት የአስተዳደራዊ አገልግሎት ክፍያ ሂደቱ በጊዜ በማለቁ ያልተጠቀሙበት ቀሪ ገንዘብ ቢኖር ይመለስላቸዋል፡፡
7. የማስማማት/ማግባባት አገልግሎት የሚጠይቅ ወገን በተቋሙ ለዚሁ አላማ ተብሎ የተዘጋጀውን ቅጽ መሙላት ይኖርበ□ል፡፡ (አባሪ ፫)

አንቀጽ 24. በ□ላፊነት መጠየቅን ስለመተው

አግባብ ያላቸው የሕግ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት እንደተጠበቀ ሆኖ ባለጉዳዮቹ በቅድመ ማስማማት/ማግባባት ወይም በማስማማት/ማግባባቱ ሂደት ላይ ወይም በ□□ቱ ምክንያት በተፈፀመ ድርጊት ወይም መፈፀም ኖሮበት ሳይፈፀም በቀረ ግድፈት ምክንያት በተ□ናመ ትርቱት ወይም መፈፀም ኖሮበት ሳይፈፀም በቀረ ግድፈት ምክንያት ተቋሙን ፣ማንኛውንም የተቋሙን ሠራተኛ □□ም አስማሚ/አግባቢውን በኃላፊነት መጠየቅን ወደው ፈቅደው ትተዋል፡፡

አንቀጽ 25. ስለ አባሪዎች

ተቋሙ የሚያዘጋጃቸው ማመልከቻዎች፣ የክፍያ ሠንጠረዦች፣ የማስማሚያ/ማግባቢያ ፎርሞች፣ እና የነፃነት እና የገለልተኝነት መግለጫዎች የዚህ ደንብ አካል ሆነው □ቆ□ራሉ፡፡

አንቀጽ 26. ደንቡ ተፈጻሚ የሚሆንበት ጊዜ

ይህ የማስማሚያ/ማግባቢያ ደንብ ከመስከረም 3 ቀን 2000 ዓ.ም ጀምሮ ተፈጻሚ □□ረ□ል፡፡

የአዲስ አበባ የንግድና የዘርፍ ማህበራት

ምክር ቤት የዳይሬክተሮች ቦርድ